

MAGYAR CSABA

Csúcsról csúcsra

Három groteszk

Mértani haladvány

Nálunk mindegyik újonc a külső körön kezdi. A próba-időszak három hónapja alatt egyenletes léptekkel haladnak az óramutató járásával ellentétes irányba. Habár a feladat roppant egyszerűnek tűnik, legtöbbjük mégis már ekkor elvérzik, hiszen a harmadik-negyedik óra után az ember könnyűszerrel kibillenhet a ritmusból, a kudarchoz pedig elegendő csupán néhány másodperccel eltérni az előírt időkorlát-tól. Természetesen, mint azt annyian tanúsíthatjuk, némi vele született érzékkel és kellő önfegyelemmel a feladat teljesíthető.

A próbaidőszak elteltével a munka színesebbé válik, egyúttal nagyobb felelősségvállalással is jár, hiszen ekkor már a kör bejárásának iránya tetszőlegesen választható, az egyén belátására bízva. Az ugyanazon kör mentén araszolóknak természetesen kerülniük kell az ütközést, emellett továbbra is tartaniuk kell az adott időkeretet.

A legrátermettebbeket kiválasztják, és ők, mint annak idején magam is, hamarosan átkerülnek a háromszögre, ami ugyebár mégsem kör, ugyanakkor a megszerzett készségek és tapasztalatok a háromszögön is kiválóan kamatoztathatók. Az ellátandó feladat is nehezedik némiképp, hiszen a szomszédos csúcsok közötti vándorlás során egy ötkilós nehezéket is cipelni kell. Ugyanakkor a háromszög súlypontjában tölthető rövid pihenő-időszakok nemcsak a minőséget, de a munkamorált is javítják.

Csaknem két évembe került, mire áthelyeztek a négyzetre. Talán az átlókat pásztázva fogalmazódott meg először bennem, többre vagyok hivatott, mint eleinte hittem, és merhetek álmodni.

Megnősültem, egy, a külső körön megismert, kissé ritmushibás lányt vettem el. Az első fiam születése után pedig jelentkeztem

egy vezetőképző tanfolyamra, melyet főnökeim mellett a vállalati pszichológus is támogatott. Szakvéleményében úgy fogalmazott: „Két pont között mindig megtalálja a legrövidebb utat”.

Ettől kezdve szárnyalni kezdett a karrierem. A négyzet után egyenesen a szabályos nyolcszögre kerültem, ahol egy hatfős csapat élén húszkilós súlyokkal közlekedtem az átlók és az oldalszakaszok labirintusában. Rövidesen pedig már a legfeljebb tizenhárom oldalú szabályos poligonok bejárásának szaktekin-télyeként tartottak számon. Ez idő tájt sokat voltam vidéken, de arról sohasem feledkeztem meg, hogy hazatérve a fiaimnak va-lamilyen kisebb játékszerrel, többnyire a korukhoz illő konvex sokszöggel kedveskedjek.

Visszatekintve, talán közelebről kellett volna gyermekeim szárnypróbálgatásait követnem, azonban épp ebben az időszakban érkeztem el pályám legfontosabb állomására. Az a rendkívüli meg-tiszteltetés ért, hogy áthelyeztek a térbeli alakzatok osztályára.

A poliéderek világa újabb kihívásokkal járt, hiszen egy dodekaé-der csúcaiból egészen más távlatokra nyílik rálátás. Egy eddig ismeretlen, új dimenzió tárult fel előttem, akár ötvenkilós súlyzókkal is örömmel egyensúlyoztam a magasban, hiszen nekem legalább jutott valami. Egyike lettem a perspektívával bíró keveseknek.

Lényegesen földhözragadtabb szemléletű feleségem a két di-menzió rabjaként csak a síkvidéken mozgott otthonosan, így elváltak útjaink. Végül is a fiaink már felnőttek, saját köreiket rótták.

Én azonban továbbra is kitartóan törekedtem csúcsról csúcs-ra, míg végül nem maradt senki körülöttem. És egyszerre a belső körben találtam magam, ahol nincsenek követendő egye-nesek és irányok, nincsenek többé beszámolók és előírások. Látom, amint a többiek a mélyben hangyaként nyüzsögve, a direktcióikban megszabott mintázatokban járják be a számukra kijelölt alakzatokat.

Teljesen szabad vagyok. Mintha lebegnék a százötven kilós teherrel a nyakamban, és amint elnézem a tolongást odalent, egészen megrészégít a magasság mámora.

A kalandor

Képtelen lennék irodában ülni reggeltől estig, ugyanazokkal az arcokkal körülvéve. Úgy érezném magam, mint akit élve eltemettek, végképp megfosztva legelemibb szükségleteitől.

Márpedig nekem a legfontosabb a szabadság, a kötöttségek nélküli lét, hogy folyton mozgásban legyek. Új utcák, új emberek. Cseppet sem zavar az örökös megtorpanás és újbóli nekilódulás.

Már kamaszkoromban rájöttem erre, s ezért is fejeztem be tanulmányaimat olyan korán, feleslegesnek ítélve minden további, az iskolapadban eltöltött percet. És ha nem is szereztem diplomát, olyan ismeretekre tettem szert az emberekről, ami csak egészen keveseknek adatik meg. Kéretlenül is feltárják, kiteszik elém titkaikat.

Mindent tudok róluk, mit esznek, mit viselnek, kinek írják leveleiket, kinek fizetik tartozásaikat. Nap mint nap új felfedezéseket teszek, új kincsekre bukkanok. Ezért nem riaszt bűz, pizsok és járvány. Talán csak egy pszichológus vagy egy költő láthat ilyen tisztán.

És néha bennem is megfogannak versek, mikor az elemekkel dacolva, szilaj utcai hajósként hajamat az arcomba csapja a szél.

Most mennem kell, ismeretlen vidékek, vad kanyarok várnak. De jövök még errefelé – intett a narancsruhás férfi, felgorgva a kukáskocsi platójára.

Szemében a megkülönböztető jelzés fénye villant, a gyerekek szájtátva bámultak utána.

Eltékozolt tehetség

– Nincs mit tenni, Markovicsnak vége – jegyezte meg lemondóan Budai, a jó nevű ügynökség vezetője. – Már teljesen használhatatlan.

– Pedig mekkora tehetség a fiú! Tízévenként ha akad egy hozzá hasonló – fűzte hozzá Horváth, a gazdasági igazgató.

– Minden szava aranyat ért.

– Tiszta habbal! Emlékeztek, nem tudtuk, hogy sör- vagy samponreklámhoz használjuk – merengett Bodor, a kreatív csoport főnöke. – Nem lehetne mégis tenni valamit?

– Megpróbáltunk mindent, ami emberileg lehetséges – szomorkodott Budai. – De hát tudjátok, hogy van ez. Ígért fűfát, hogy jó útra tér, aztán eltelt néhány hét, és az egyik reggel megint ott találtam az asztalra borulva egy félig kész novellával a jegyzetfüzetében. Haza se ment aludni.

– Borzasztó! – rázkódott össze Bodor. – Két napja beszéltem a feleségével. Azt mondta, már ő sem bírja sokáig. Markovics csak ül az íróasztalnál, és szünet nélkül, megszállottan körmöl. Odáig jutott, hogy vacsora közben is csupán a főhőse lelkiállapotáról hajlandó beszélni.

– Mégsem hagyhatjuk, hogy egészen hatalmába kerítse a szenvedélybetegség. Orvosi segítségre van szüksége! – töprengett Horváth.

– Már ezen is túl vagyunk – legyintett Budai. – A pszichoterápia során ugyan akadt egy-két józan pillanata, ekkor rukkolt elő A szabadság kamata szlogennel, de a végére ismét visszaesett. Azt hallottam, hogy az utolsó ülésre bódult állapotban, egy kézirattal a hóna alatt érkezett. A pszichiáter szerint ebből a gödörből már nem lesz képes kimászni.

– Szerencsétlen Markovics! Milyen fantasztikus karrier állt előtte! Már a politikusok is felfedezték. Néhány jól eltalált jelmondat, és a határ a csillagos ég. Ám hiába a zseniális képesség, lelkierő és józanság nélkül nem megy. A fiú a lehető legrosszabbat választotta. Ha legalább inna! – csóválta a fejét Horváth.

– Ez van – adta meg a végszót Budai. – Nem ő az első, aki elírta az esztét.